

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea și completarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 964/2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre:

Art. I – Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 964/2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 25 octombrie 2000, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. La articolul 1 literele a) și b) se modifică și vor avea următorul cuprins:

- „ a) reducerea poluării apelor provocată sau indusă de nitrați proveniți din surse agricole;
- b) prevenirea oricărei noi poluări de acest tip” .

2. La articolul 1 litera c) se abrogă.

3. La articolul 2 literele d), e), h), i), k) și l) se modifică și vor avea următorul cuprins:

- „d) șeptel - toate animalele deținute sau crescute pentru folosință sau profit;
- e) îngrășământ- produs natural sau de sinteză, de origine minerală sau /și organică simplu sau complex, care se aplică sub formă lichidă, semifluidă, sau solidă în sol, la suprafață sau foliar în scopul sporirii fertilității solului și asigurării creșterii normale a plantelor;
- .....
- h) îngrășământ de origine animală - produs secundar de excreție de la șeptel sau de la păsări ori un amestec între acest produs și așternutul de la animale;
- i) aplicare pe teren - administrarea pe teren a îngrășămintelor prin diferite metode cum ar fi: împrăștiere la suprafața terenului, încorporare în sol prin îngropare, prin amestecare cu solul, prin injectare în sol;
- .....

k) poluare cu nitrați – evacuarea, directă sau indirectă, în apele subterane sau de suprafață de compuși ai azotului care provin din surse agricole, care pot determina: afectarea stării de sănătate a populației, afectarea organismelor vii și a ecosistemelor acvatice, afectarea domeniului de agrement, limitarea folosințelor apei;

l) zonă vulnerabilă - suprafețe de teren de pe teritoriul țării care drenează apele poluate sau expuse poluării cu nitrați proveniți din surse agricole și care contribuie la poluarea acestor ape” .

4. La articolul 2 litera g) se abrogă.

5. Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 3 - (1) Autoritatea publică centrală din domeniul apelor, pe baza datelor și a informațiilor furnizate prin Sistemul național de monitoring integrat al apelor și cu sprijinul Administrației Naționale "Apele Române" identifică apele afectate de poluarea cu nitrați din surse agricole și apele care pot fi poluate dacă nu se iau măsurile prevăzute la art.6. Identificarea acestor categorii de ape se face pe baza criteriilor prevăzute în Anexa nr.1.:

(2) În cazul în care apele prevăzute la alin. (1) sunt poluate de apele dintr-un stat membru care sunt drenate direct sau indirect, autoritatea publică centrală din domeniul apelor poate notifica aceste fapte celui alt stat membru, precum și Comisiei Europene.

(3) Statele membre implicate procedează, acolo unde este cazul împreună cu Comisia Europeană, la punerea de acord necesară pentru identificarea surselor poluării și a măsurilor care trebuie luate pentru protejarea apelor afectate, în sensul asigurării conformării cu prevederile legale.

(4) Autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății, desemnează toate zonele vulnerabile care drenează în apele identificate potrivit alin. (1) și care contribuie la poluarea acestora.

(5) Autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății reexaminează și, dacă este necesar, revizuiesc sau completează, cel puțin o dată la 4 ani, lista cuprinzând zonele vulnerabile, analizând și luând în considerare schimbările și factorii neprevăzuți în momentul alcătuirii acesteia.

(6) Autoritatea publică centrală din domeniul apelor notifică Comisiei Europene orice revizuire sau adaos adus listei cu desemnările zonelor vulnerabile la nitrați din surse agricole în termen de 6 luni de la decizia luată cu privire la desemnări.

(7) Autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății sunt scutite de obligația de a redesemna zone vulnerabile specifice dacă stabilesc și aplică pe întreg teritoriul lor național programele de acțiune prevăzute la art.6 ”.

6. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4 – (1) În scopul desemnării și/sau revizuirii listei cuprinzând zonele vulnerabile, autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății solicita factorilor abilitați prezentarea rapoartelor privind rezultatele acțiunilor de:

a) Supraveghere a concentrației azotaților în apele dulci

i) la nivelul secțiunilor reprezentative pentru apele de suprafață, cel puțin o dată pe lună sau mai des în timpul perioadelor ploioase și de inundații,

ii) la nivelul secțiunilor reprezentative de prelevare din pânza freatică, la intervale regulate.

b) Reluare a programelor de supraveghere care se face cel puțin o dată la 4 ani. În secțiunile de control în care concentrația de nitrați din toate probele anterioare s-a situat sub 25 mg/l și nici un factor nou de creștere probabilă a conținutului de nitrați nu a apărut, programul de supraveghere se va realiza o dată la 8 ani.

c) Verificare, o dată la 4 ani, a stării de eutrofizare a apelor dulci de suprafață, tranzitorii și a apelor din zona costieră.

2) Metodele de măsurare și analiză de referință avizate sunt cele prevăzute în Anexa nr. 2. Metodele de măsurare și analiză de referință, corespunzătoare standardelor indicate, au caracter voluntar, iar alte metode alternative pot fi folosite dacă se demonstrează că au cel puțin aceeași limită de detecție, precizie și acuratețe cu a celor prevăzute în Anexa nr. 2. Reactualizarea metodelor de măsurare și analiză de referință se face pe baza progreselor în domeniu și a metodelor noi de măsurare și analiză cu performanțe ale limitei de detecție, preciziei și acurateței cel puțin echivalente celor prevăzute în Anexa nr 2.”

7. Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art.5 - (1)** În scopul asigurării, pentru toate categoriile de ape, a unui nivel general de protecție împotriva poluării, Comisia pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, stabilește:

a) un Cod de bune practici agricole, care va fi pus în aplicare în mod voluntar de către fermieri și care trebuie să cuprindă cel puțin elementele enumerate la punctul A din Anexa nr. 3.

Codul de bune practici agricole va fi supus reactualizării în funcție de progresele în domeniu și de apariția de noi tehnologii și practici agricole cu impact redus asupra mediului.

b) dacă se consideră necesar, un program care prevede instruirea și informarea fermierilor în vederea promovării punerii în aplicare a Codului de bune practici agricole.

(2) În vederea elaborării Codului de bune practici agricole prevăzut la litera a), Comisia pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole poate consulta institute sau/și specialiști în domeniul protecției apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole.

(3) Autoritatea publică centrală din domeniul apelor notifică Comisiei Europene Codul de bune practici agricole. Informațiile privitoare la Codul de bune practici agricole sunt prevăzute și în raportul menționat la art.8, atunci când se completează datele cu privire la implementarea Codului de bune practici agricole conform ghidului de raportare..

(4) Codul de bune practici agricole se aprobă prin ordin comun al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor, al conducătorului autorității publice centrale din domeniul agriculturii și al conducătorului autorității publice centrale din domeniul sănătății.”

8. Articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art. 6 - (1)** În scopul realizării obiectivelor prevăzute la art. 1, în termen de maximum un an de la modificarea sau completarea listei cuprinzând zonele vulnerabile, potrivit prevederilor art. 3 alin. (4), Comisia pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole stabilește programe de acțiune referitoare la zonele vulnerabile desemnate sau la întreg teritoriul țării, după caz.

(2) Se întocmesc programe de acțiune pentru ansamblul zonelor vulnerabile de pe teritoriul țării, programe diferite pentru anumite zone vulnerabile, sau pentru porțiuni din zonele vulnerabile.

(3) Programele de acțiune iau în considerare:

a) datele științifice și tehnice disponibile, în principal cele referitoare la aportul de nitrați din surse agricole sau din alte surse;

b) condițiile de mediu din regiunile vizate.

(4) Programele de acțiune se pun în practică într-un termen de 4 ani de la elaborarea lor și conțin următoarele măsuri obligatorii:

(a) măsurile prevăzute în Anexa nr. 4;

(b) măsurile adoptate în Codul de bune practici agricole elaborat în conformitate cu prevederile art. 5, cu excepția acelor care au fost înlocuite cu măsurile menționate la Anexa nr.4.

(5) În scopul implementării programelor de acțiune prevăzute la alin. (4) autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății stabilesc măsurile suplimentare sau acțiunile consolidate pe care le consideră necesare, dacă se constată, în urma experienței dobândite în cursul punerii în aplicare a programelor de acțiune, că măsurile luate nu sunt suficiente pentru atingerea obiectivelor prevăzute la art 1.

La alegerea acestor măsuri sau acțiuni, autoritățile publice centrale în domeniul apelor, agriculturii și sănătății, țin cont de eficiența și de costul lor în raport cu alte măsuri preventive care pot fi adoptate.

(6) Autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății elaborează și pun în aplicare programe corespunzătoare de supraveghere și control pentru evaluarea eficienței programelor de acțiune prevăzute la alin (1).

În cazul în care autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății au stabilit să pună în aplicare programe de acțiune pe ansamblul teritoriului lor național, supraveghează conținutul de nitrați al apelor (ape de suprafață și ape subterane) la puncte de măsurare selecționate, pentru a permite determinarea întinderii poluării apelor cu nitrați din surse agricole.

(7) Comisia pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole reexaminează și, dacă este cazul, revizuieste programele de acțiune, inclusiv orice măsură suplimentară luată conform alin.(5), la cel puțin fiecare 4 ani.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor informează Comisia Europeană asupra oricărei modificări aduse programelor de acțiune.

(8) Programele de acțiune sunt aprobate prin ordin comun al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor, al conducătorului autorității publice centrale din domeniul agriculturii și al conducătorului autorității publice centrale din domeniul sănătății.”

9. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art. 7** Comisia pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole stabilește un proiect conținând seturi de măsuri pentru implementarea Planului de acțiune, care va cuprinde procedurile și instrucțiunile pentru sistemul de supraveghere și control prevăzute la art. 4 și 6. ”

10. La articolul 8 alineatele (1) și (2) se abrogă.

11. La articolul 8 alineatele (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„ (3) O dată la 4 ani autoritatea publică centrală din domeniul apelor cu sprijinul autorității publice centrale din domeniul agriculturii pentru domeniul său de competență, întocmește un raport în conformitate cu prevederile Anexei nr. 5, ce va fi înaintat Comisiei Europene.

(4) Autoritatea publică centrală din domeniul apei înaintează Comisiei Europene raportul, în termen de 6 luni de la încheierea perioadei de raportare la care se referă acesta.”

12. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art. 9 - (1)** Autoritățile publice centrale din domeniul apelor, agriculturii și sănătății emit ordine, regulamente, metodologii și proceduri necesare pentru implementarea prezentului Plan de acțiune.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor informează imediat Comisia Europeană în această privință.

(2) Orice modificare adusă legislației în domeniul protecției apelor împotriva poluării apelor cu nitrați din surse agricole conține o trimitere la actele normative care transpun în legislația națională prevederile Directivei 91/676/CEE prin indicarea numărului actului normativ respectiv și a Monitorului Oficial al României în care a fost publicat.

(3) Orice modificare adusă textului principalelor dispoziții de drept intern care se adoptă în domeniul reglementat de prezenta hotărâre de guvern, va fi comunicată Comisiei Europene.”

13. Articolul 10 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Art.10** Anexele nr. 1-5 fac parte integrantă din prezentul plan de acțiune.

Cuprinsul acestor anexe se adaptează, după caz la progresul științific și tehnic în funcție de progresele în domeniu și de apariția de noi tehnologii și practici agricole cu impact redus asupra mediului la nivel național și european.”

14. Anexa nr. 1 la „Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole” se modifică și se înlocuiește cu anexa nr. 1 la prezenta hotărâre.

15. În Anexa nr. 2 la „Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole”, punctul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„ 2. SR ISO 5314/1994 Îngrășăminte. Dozarea azotului amoniacal. Metoda titrimetrică după distilare. Ape dulci, ape costiere, tranzitorii și ape marine.”

16. În Anexa nr. 2 la „Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole”, punctele 3, 4 și 6 se abrogă.

17. Anexele nr. 3 și 4 la „Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole” se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 2 și 3 la prezenta hotărâre.

18. În Anexa nr. 5 la „Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole”, punctul 2 litera d) se modifică și va avea următorul cuprins:

„ d) o apreciere formulată de autoritățile publice centrale din domeniul apelor și agriculturii cu privire la termenele cele mai probabile în care se preconizează că efectele măsurilor programelor de acțiune asupra apelor identificate conform art. 3 alin. (1) ating rezultatele scontate, indicându-se totodată și nivelul de incertitudine al acestei estimări.”

19. În Anexa nr. 5 la „Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole”, după litera d) al punctului 2 se introduce o nouă literă, lit. e) cu următorul cuprins:
„ e) informațiile necesare în temeiul punctului 4 din Anexa 4. care se referă la alte cantități de gunoi de grajd, în afara de 170 kg azot/ha/an.”

20. În Anexa nr. 5 la ”Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole”, punctul 5 se abrogă.

21. Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

Anexa nr.1
la Planul de acțiune

CRITERII pentru identificarea apelor afectate de poluarea cu nitrați și a apelor care riscă să fie expuse unei astfel de poluări

A. Apele afectate de poluarea cu nitrați și apele care riscă să fie expuse unei astfel de poluări sunt identificate utilizându-se, printre altele, următoarele criterii:

- a) dacă apa dulce de suprafață, utilizată sau în perspectivă de a fi utilizată ca sursă de apă potabilă, conține sau riscă să conțină, concentrații de nitrați mai mari decât cele prevăzute în Anexa nr. 1 la normativul prevăzut la Hotărârea Guvernului nr. 100/2002 pentru aprobarea Normelor de calitate pe care trebuie să le îndeplinească apele de suprafață utilizate pentru potabilizare NTPA-013 și a Normativului privind metodele de măsurare și frecvența de prelevare și analiză a probelor din apele de suprafață destinate producerii de apă potabilă, cu modificările ulterioare, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 5 din Planul de acțiune;
- b) dacă apele subterane au sau riscă să aibă un conținut de nitrați mai mare decât limita maximă admisibilă prin normativele în vigoare, de 50 mg/l, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din Planul de acțiune.
- c) dacă lacurile naturale cu apă dulce sau alte surse de apă dulce, apele costiere, apele tranzitorii și marine sunt găsite eutrofe sau care pot deveni eutrofe în viitorul apropiat, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din Planul de acțiune.

B. La aplicarea acestor criterii se iau în considerare:

- a) caracteristicile fizice, chimice și biologice ale apei și solului;
- b) situația curentă a impactului compușilor de azot asupra mediului (apă și sol);
- c) situația curentă a impactului măsurilor luate în conformitate cu prevederile art. 6 din Planul de acțiune.

Anexa nr.2
la Planul de acțiune

Codul de bune practici agricole

A) Codul de bune practici agricole, care vizează reducerea poluării cu nitrați și care ține seamă de condițiile dominante din diferitele regiuni ale țării trebuie să cuprindă prevederi care se referă la următoarele aspecte:

- 1.** perioadele în timpul cărora aplicarea îngrășămintelor pe terenurile agricole este necorespunzătoare.
- 2.** condiții de aplicare a îngrășămintelor pe terenuri cu pante abrupte;
- 3.** condiții de aplicare a îngrășămintelor pe soluri saturate de apă, inundate, înghețate sau acoperite cu zăpadă;
- 4.** condițiile de aplicare a îngrășămintelor pe terenurile amplasate lângă cursurile de apă;
- 5.** capacitatea și construcția spațiilor de stocare a îngrășămintelor de origine animală, inclusiv măsurile de prevenire a poluării apei prin scurgerile de la suprafață, prin infiltrarea în apele subterane și de suprafață a efluenților proveniți de la stocarea îngrășămintelor de origine animală și a materiilor vegetale (cum este cazul silozurilor);
- 6.** tehnologiile și procedurile de aplicare pe teren a îngrășămintelor chimice și a îngrășămintelor de origine animală, incluzând normele de dozare și modul de realizare a unei aplicări pe teren uniforme, pentru a putea

menține la un nivel acceptabil scurgerea în ape a elementelor nutritive (conținutul în azotați în apele subterane și în apele de suprafață să nu depășească limitele admise prin reglementările tehnice).

B) Codul de bune practici agricole mai poate cuprinde recomandări privind:

7. utilizarea terenurilor agricole, incluzând sistemul de rotație a culturilor și proporția dintre suprafețele de teren destinate culturilor permanente și cele cultivate cu plante anuale;
8. menținerea pe teren a unei cantități minime de vegetație care să acopere terenul în perioadele ploioase, în scopul reținerii azotului în sol, care altfel pot cauza poluarea cu nitrați a apelor;
9. elaborarea planurilor de fertilizare a culturilor agricole, în funcție de producția planificată și de cerințele culturilor față de nutrienți;
10. prevenirea poluării apei din scurgerile de suprafață (șiroire) și a șiroirii apei în sistemele de culturi irigate, produsă înainte ca apa să pătrundă la rădăcinile plantelor.
11. ținerea registrelor de utilizare a nutrienților pe fiecare solă/ parcelă/cultură agricolă.

Anexa nr.3 la Planul de acțiune

Măsuri ce trebuie incluse în Programele de acțiune conform art.6 alin.(4) din Planul de acțiune

A. Măsurile cuprind reguli referitoare la:

1. Perioadele în timpul cărora se interzice aplicarea anumitor tipuri de îngrășăminte.
2. Capacitatea spațiilor pentru depozitarea îngrășămintelor de origine animală; această capacitate trebuie să depășească necesarul de stocare în toate zonele vulnerabile, ținându-se seama de perioadele cele mai lungi de interdicție a aplicării pe teren a îngrășămintelor, cu excepția situațiilor în care se poate demonstra autorităților competente că orice cantitate de îngrășămintă de origine animală, în exces față de actuala capacitate de stocare, va fi tratată într-o manieră care să nu aducă prejudicii mediului;
3. Limitarea numărului aplicărilor pe teren ale îngrășămintelor conform unor bune practici agricole și ținându-se seama mai ales de caracteristicile zonei vulnerabile, în special de:
  - (a) starea solurilor, a compoziției și a pantei lor;
  - (b) condițiile climatice, precipitații și irigații, practicile agricole și modul de utilizare a terenurilor, în special de sistemul de rotație a culturilor.

Aplicarea pe teren a îngrășămintelor se bazează pe un echilibru între:

- bⁱ)** estimarea - prognozarea necesarului de azot al culturii;
- bⁱⁱ)** aportul de azot adus culturilor de către sol și cel din îngrășămintă, care trebuie justificat pe baza:
  - cantității de azot prezentă în sol în momentul în care culturile încep să îl utilizeze în proporții importante (cantități rămase la sfârșitul iernii)
  - aportului de azot prin mineralizarea netă a rezervelor de azot organic din sol;
  - aportului de compuși ai azotului prin administrarea pe teren a îngrășămintelor de origine animală;
  - aportului de compuși ai azotului prin administrarea îngrășămintelor chimice și a altor îngrășămintă.

B. Aceste măsuri trebuie să asigure că pentru fiecare exploatație agricolă cantitatea de îngrășămintă de origine animală aplicată anual pe teren, inclusiv cea lăsată de animale, nu depășește cantitatea dată pe hectar.

Cantitatea dată pe hectar este de 170 kg de azot din gunoiul de grajd.

Cu toate acestea:

a) pentru primul program de acțiune pe patru ani, autoritățile publice centrale din domeniul apelor și agriculturii pot autoriza o cantitate de efluenți conținând până la 210 kg de azot;

b) în timpul primului program de acțiune pe patru ani și la sfârșitul acestui program, autoritățile publice centrale în domeniul apelor și agriculturii pot fixa cantități diferite de cele indicate anterior. Aceste cantități trebuie determinate astfel încât să nu compromită realizarea obiectivelor prevăzute la articolul 1 și trebuie să se justifice prin criterii obiective precum:

- perioadele lungi de vegetație;
- culturi cu o puternică absorbție de azot;
- precipitații nete ridicate în zona vulnerabilă;
- soluri cu capacitate de denitrificare foarte ridicată.

În cazul în care autoritățile publice centrale din domeniul apei și agriculturii admit o altă valoare în temeiul paragrafului 2, litera (b), acestea informează Comisia Europeană, care analizează motivul efectuării modificării respective, în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată în procedurile sale.

C. Autoritatea publică centrală din domeniul apelor și autoritatea publică centrală din domeniul agriculturii, prin unitățile competente din subordinea lor, pot stabili la nivel local cantitățile la care se face referire la pct. II, pe baza numărului de animale, la propunerea Comisiei, pentru aplicarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole.

D. Autoritatea publică centrală din domeniul apelor și autoritatea publică centrală din domeniul agriculturii, informează Comisia Europeană despre modalitatea de punere în aplicare a prevederilor de la punctului II